Szybki szacunek wskaźnika Komponentu Krajowego oparty na danych administracyjnych i podejściu łańcuchów dostaw

dr Sebastian Wójcik
Główny Urząd Statystyczny
Uniwersytet Rzeszowski

Plan prezentacji

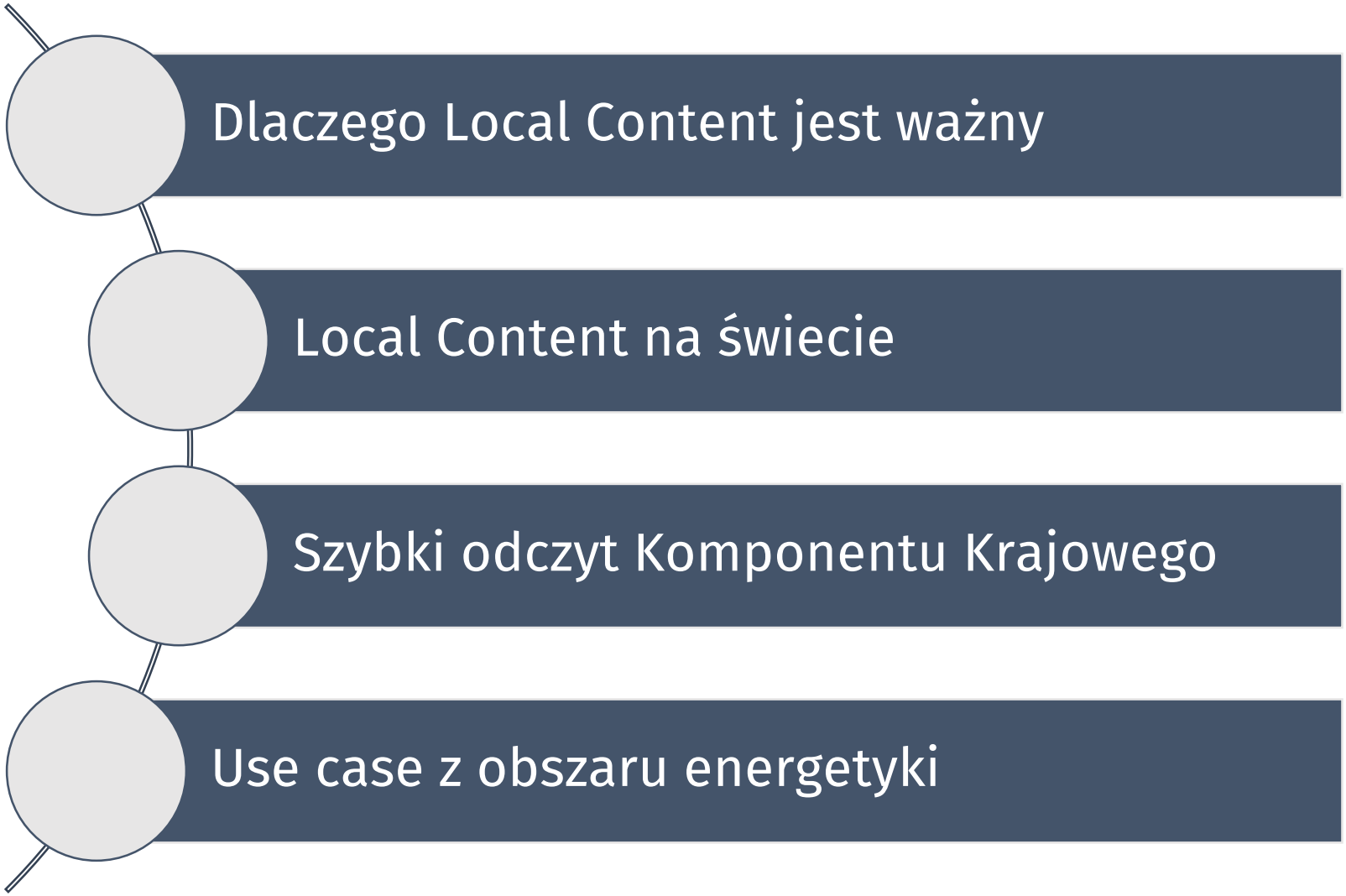

Dlaczego Local Content jest ważny?

„BABA requirements (...) to build more stable supply chains, and support good-paying American jobs."

Build America, Buy America (BABA) Act

Dlaczego Local Content jest ważny?

„(...) to promote manufacturing and production of goods and services in India with a view of enhancing income and employment”

Preference to Make in India Act

Dlaczego Local Content jest ważny?

„Nigerian content development shall be a major criterion for award of licences, permits (...) in bidding for Oil exploration, production, transportation and development”

Nigerian Oil And Gas Industry Content Development Act, ANP

Dlaczego Local Content jest ważny?

„Act introduces new ‘Made in EU’ and/or low-carbon requirements in public procurement and public support schemes. (...) strengthen European production capacities and increase demand for European-made clean technologies and products.”

Industrial Accelerator Act, Komisja Europejska

Local Content na świecie

Kraj	Rok	Akty prawne / dokumenty	Nazwa pojęcia
Norwegia	1970 - 1984	Lov om vitenskapelig utforskning og utnyttelse av undersjøiske naturforekomster (ustawa o szelfie kontynentalnym), Petroleumsskatteloven (Ustawa o opodatkowaniu ropy), Petroleumsloven (Ustawa o działalności naftowej), Konsesjonsrunder for petroleumsvirksomhet (Rundy licencyjne w sektorze naftowym)	norsk deltakelse (Norwegian participation), norsk leverandørindustri (Norwegian supplier industry)
USA	1982	Buy America Act	Domestic Content
Kanada	1985	Atlantic Accord Acts	Local Benefits
Brazylia	2003–2010	ANP Local Content Rules	Conteúdo Local
Chiny	2002-2025	中华人民共和国政府采购法 (Ustawa o zamówieniach publicznych ChRL), 国家中长期科学和技术发展规划纲要 (Krajowy Średniookresowy i Długofalowy Program Rozwoju Nauki i Technologii), 关于政府采购进口产品管理办法 (Środki administracyjne dotyczące zakupu produktów importowanych w ramach zamówień publicznych), 中国制造2025 (Strategia "Made in China 2025"), 双循环 (Strategia „podwójnego obiegu”)	Domestic Content
Nigeria	2010	NOGICD Act	Nigerian Content
RPA	2011-2017	Preferential Procurement Regulations (na podst. PPPFA)	Local Content
Indie	2017	Preference to Make in India	Local Content / Domestic Value Addition (DVA)
USA	2022	Build America, Buy America Act	Domestic Content
UK	2018–2022	Supply Chain Action Plan (SCAP) / NSTA Guidance	Supply Chain Development / Local Supply Chain

Local Content na świecie

Supply Chain Action Plan (SCAP), North Sea Transition Authority (Wielka Brytania, 2018)

- Sektor górnictwa naftowego i gazownictwo, inwestycje *low-carbon.*
- SCAP celuje w firmy deklarujące 50% LC (dobrowolne).
- Podmiot sprawozdaje LC w ramach projektu/zamówienia publicznego.
- Wkład pracy wchodzi w całości do LC, a własność kapitału nie ma znaczenia.

Build America, Buy America Act (USA, podpisany 2021, wszedł w życie w 2022)

- Obejmuje wszystkie inwestycje federalne w infrastrukturę.
- Cała stal i żelazo w ramach projektu/zamówienia publicznego muszą być w całości wytworzone w USA. Dla pozostałych wyrobów np. materiałów budowlanych, są progi *domestic content*.
- Podmiot składa deklaracje (certyfikat), a ponadto np. Federal Transit Administration przeprowadza audyty przez przyznaniem kontraktu i po jego przyznaniu, Departament Transportu weryfikuje faktury, sprawdza pochodzenie stali itp.
- Wkład pracy wchodzi w całości do LC, a własność kapitału nie ma znaczenia.

Local Content na świecie

Indie:

- Podstawa prawna: Public Procurement „Preference to Make in India” Order 2017.
- Wprowadzony jest podział na grupy dostawców wg progu LC: $\geq 50\%$, $\geq 20\%$ i $< 20\%$ oraz ranking oferentów w zależności od rodzaju zamówienia.
- Local Content nie jest sprawdzany dla danego zamówienia, ale dla całej działalności firmy.
- Występują różnice w sposobie liczenia LC w zależności od sektora.
- Obliczanie LC:

$$LC = \frac{Domestic\ Value \cdot 100\%}{Total\ Value},$$

gdzie *Total Value* oznacza łączną wartość produktu (bez podatków pośrednich), zaś *Domestic* oznacza wyłączenie materiałów, towarów i usług importowanych.

- Wkład pracy wchodzi w całości do LC (nie ma znaczenia obywatelstwo).
- Wykluczanie importu występuje na poziomie bezpośrednich dostawców (tier 1) oraz sytuacji, gdy bezpośredni dostawca jest de facto tylko importerem (tier 2).
- Firma jest lokalna, gdy (i) zarejestrowana w Indiach (ii) większość udziałów lub realna kontrola pochodzi z Indii lub (iii) ponad 50% wartości produktu dodawane jest w Indiach.

Local Content na świecie

Podsumowanie

- W pomiarze Local Content własność kapitału nie ma znaczenia. Rezydencja podatkowa wystarcza by być „lokalnym”. Local Content na świecie jest bardziej krajowy niż narodowy.
- Koszty pracy są zawsze lokalne albo z łagodnymi obostrzeniami (np. Nigeria)
- Podatki pośrednie i bezpośrednie nie są uwzględniane
- Local Content jest wymagany przez prawo bezpośrednio bądź pośrednio (obostrzenia Światowej Organizacji Handlu)
- Polityka Local Content jest bardzo zróżnicowana:
  - Wybrane sektory (energetyka odnawialna, górnictwo naftowe) vs. wszystkie podmioty
  - Wybrane produkty (stal, żelazo) vs. wszystkie produkty
  - Jeden próg Local Content vs. progi zróżnicowane
  - Import-based vs. Cost-based

Zespół ds. Komponentu Krajowego

Minister Aktywów Państwowych powołał zarządzeniem z dnia 11.10.2025. zespół do spraw udziału krajowych firm w kluczowych dla państwa inwestycjach. Pod przewodnictwem Ministra Aktywów Państwowych w składzie zespołu są przedstawiciele:

- Ministerstwa Energii,
- Ministerstwa Finansów i Gospodarki,
- Ministerstwa Infrastruktury,
- Ministerstwa Klimatu i Środowiska,
- Ministerstwa Obrony Narodowej;
- **Głównego Urzędu Statystycznego**;
- Urzędu Zamówień Publicznych;
- Agencji Rozwoju Przemysłu S.A.

Zespół ds. Komponentu Krajowego

Do zadań zespołu należy:

- **zdefiniowanie pojęcia komponentu krajowego** w kluczowych procesach inwestycyjnych;
- **określenie metodologii pomiaru** udziału komponentu krajowego w kluczowych procesach inwestycyjnych
- **opracowanie koncepcji projektu pilotażowego** obejmującego rozwiązania w zakresie wspierania udziału komponentu krajowego w kluczowych procesach inwestycyjnych na przykładzie sektora morskiej lub lądowej energetyki odnawialnej;
- analiza możliwości **rozszerzenia programów realizowanych z budżetu państwa**, w tym ze środków Unii Europejskiej, **o kryteria promujące angażowanie** do realizacji takich programów **komponentu krajowego**;

W chwili obecnej w GUS równolegle trwają:

- Podstawowe badanie Komponentu Krajowego w projektach inwestycyjnych
- Prace nad uzupełniającym szybkim odczytem Komponentu Krajowego

Szybki odczyt Komponentu Krajowego

Wyniki analizy rozwiązań międzynarodowych wykorzystano do opracowania **szybkiego** scoringu przedsiębiorstw pod względem Komponentu Krajowego w oparciu o **Jednolity Plik Kontrolny VAT** oraz rejestr **REGON** przyjmując następujące założenia:

- uwzględniamy całą działalność podstawową przedsiębiorstwa a nie wybrane towary i produkty
- podmiot jest lokalny jeżeli jest zarejestrowany w Polsce
- struktura kapitałowa nie ma znaczenia
- obliczenia w kwotach netto
- możliwość obliczeń za dowolny okres
- możliwość obliczeń dla kilku poziomów (tiers) łańcucha dostaw
- podejście inflow-outflow

Szybki odczyt Komponentu Krajowego

Idea inflow-outflow

Szybki odczyt Komponentu Krajowego

Idea inflow-outflow

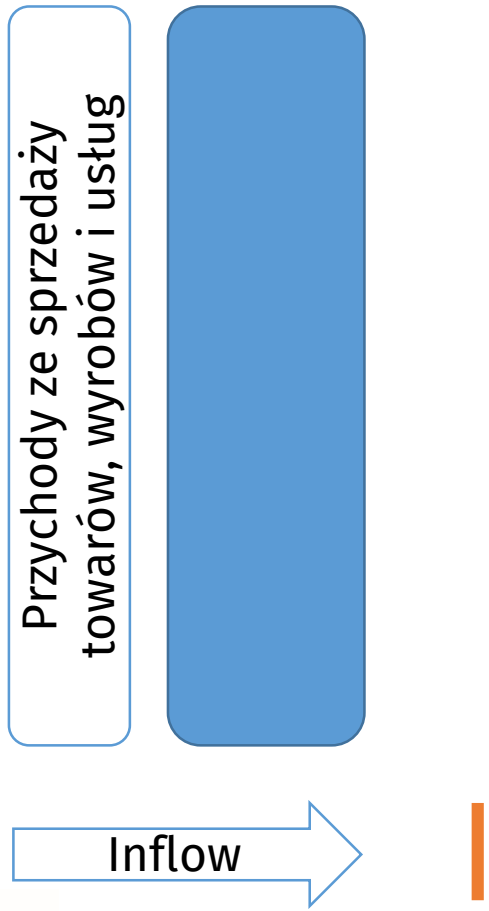

Szybki odczyt Komponentu Krajowego

Idea inflow-outflow

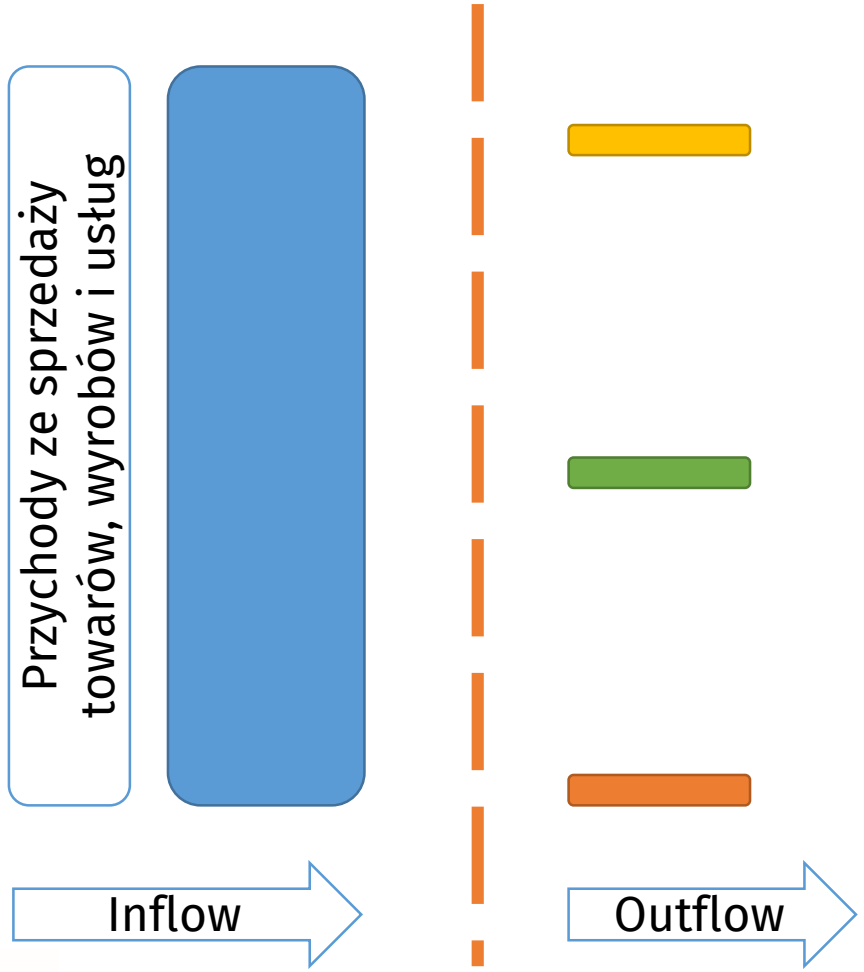

Szybki odczyt Komponentu Krajowego

Idea inflow-outflow

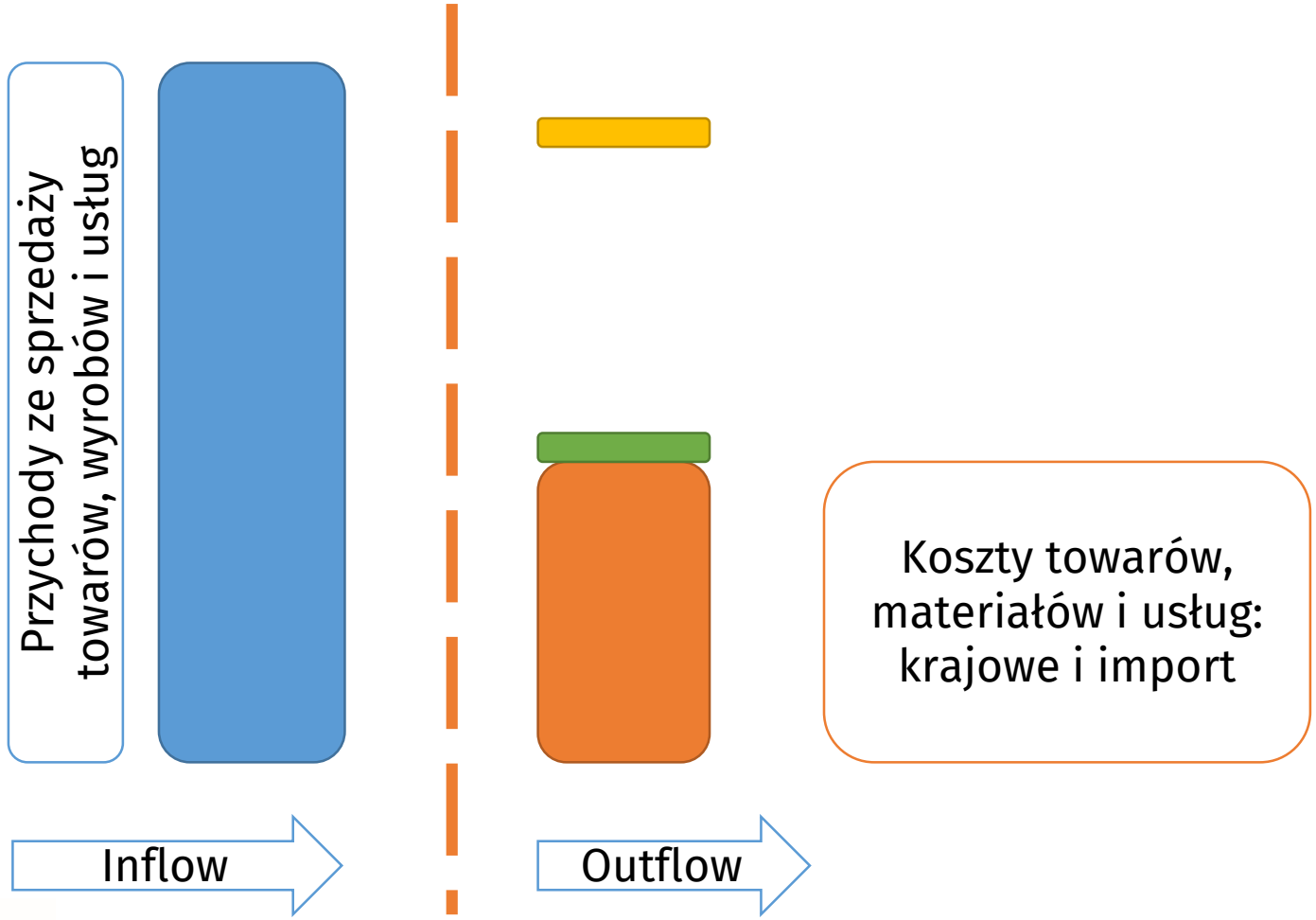

Szybki odczyt Komponentu Krajowego

Idea inflow-outflow

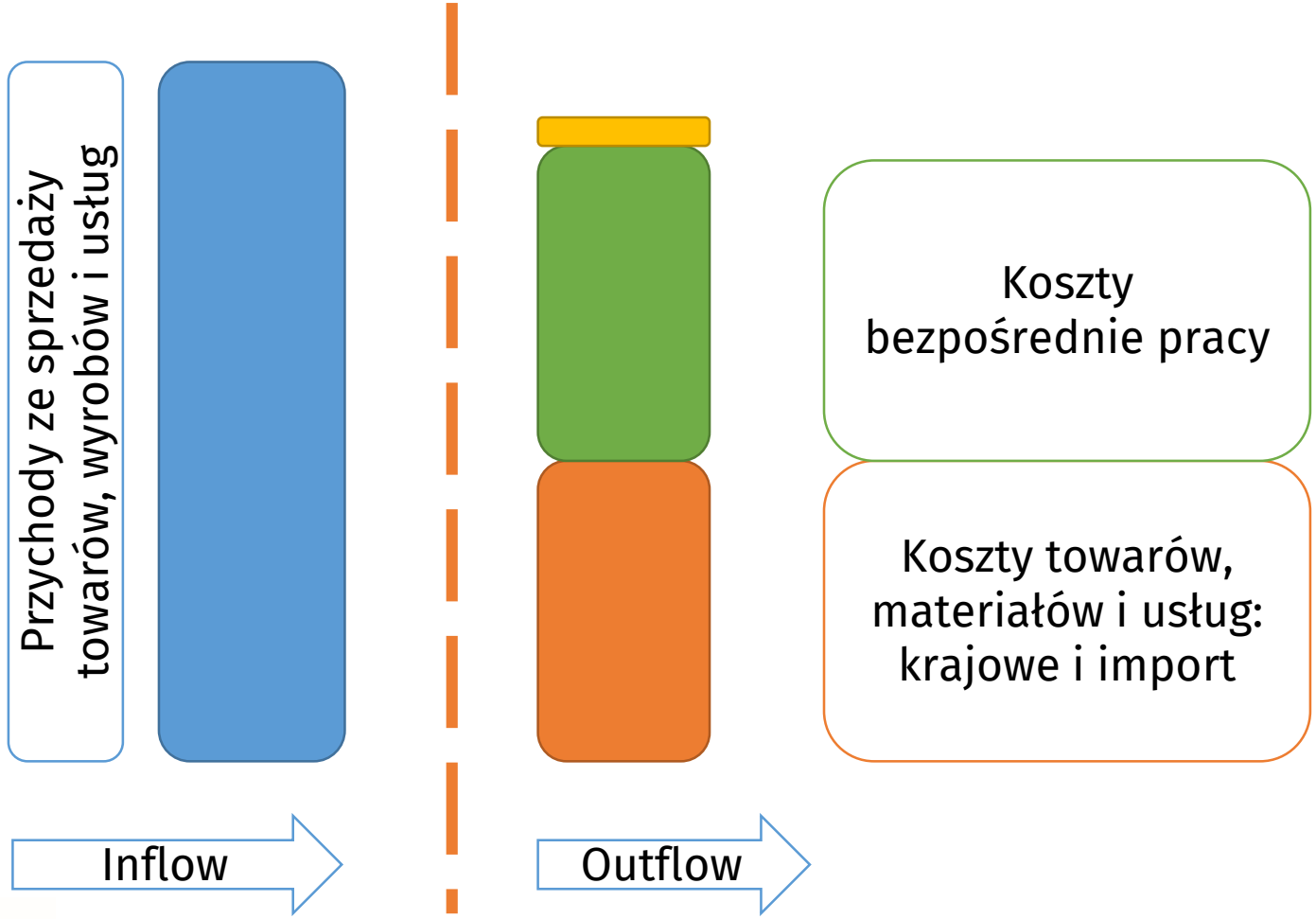

Szybki odczyt Komponentu Krajowego

Idea inflow-outflow

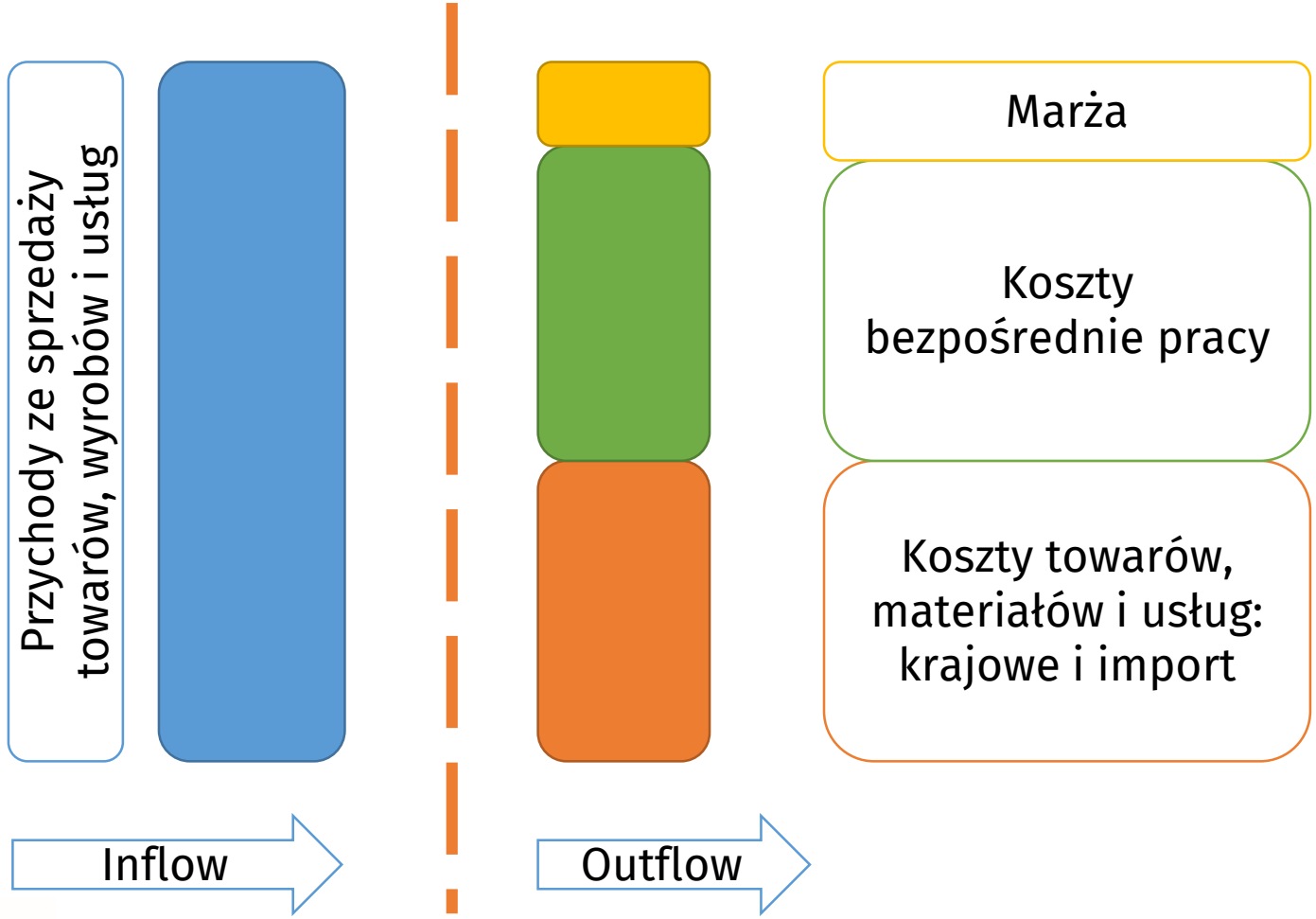

Szybki odczyt Komponentu Krajowego

Idea inflow-outflow

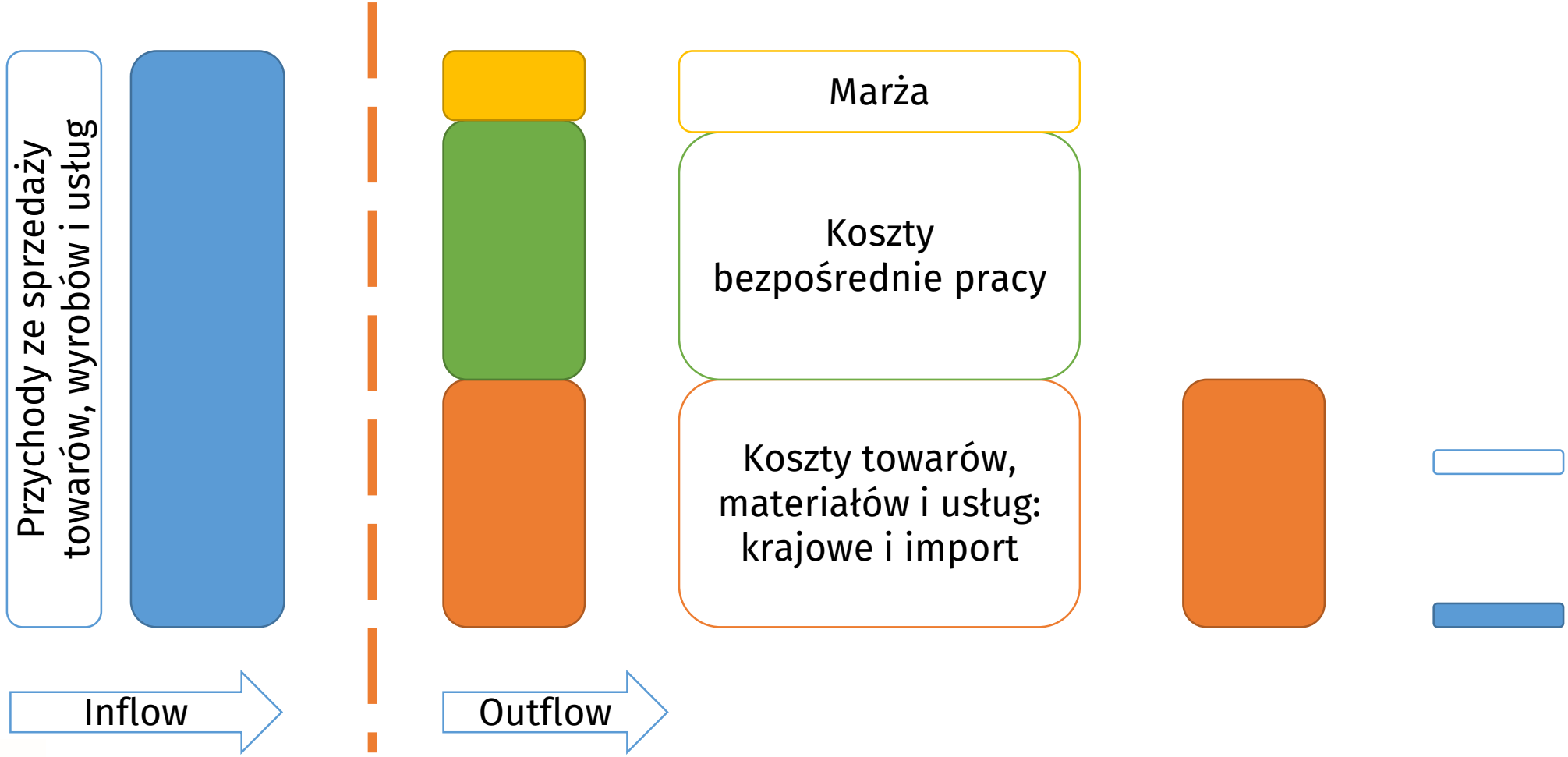

Szybki odczyt Komponentu Krajowego

Idea inflow-outflow

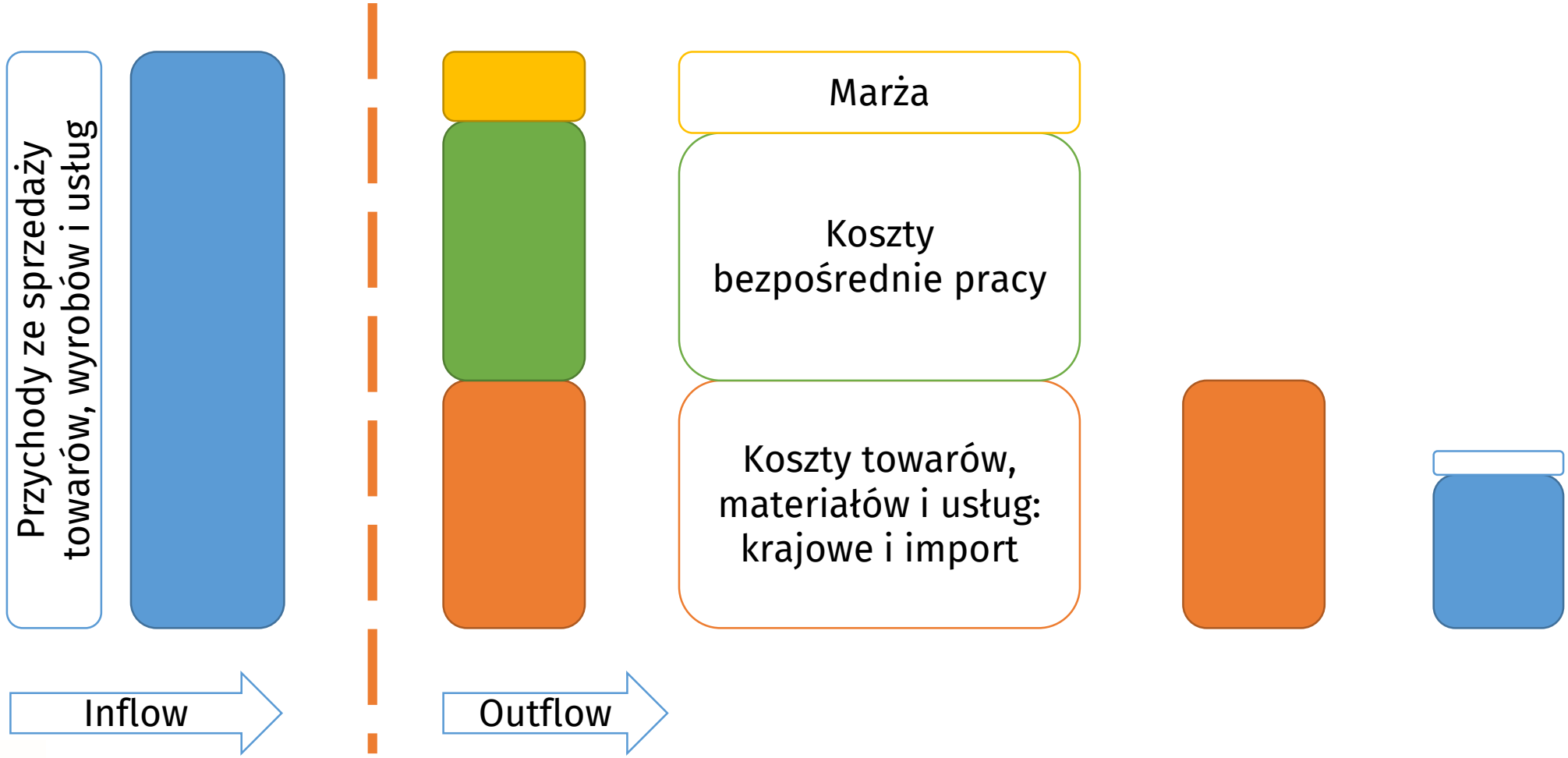

Szybki odczyt Komponentu Krajowego

Idea inflow-outflow

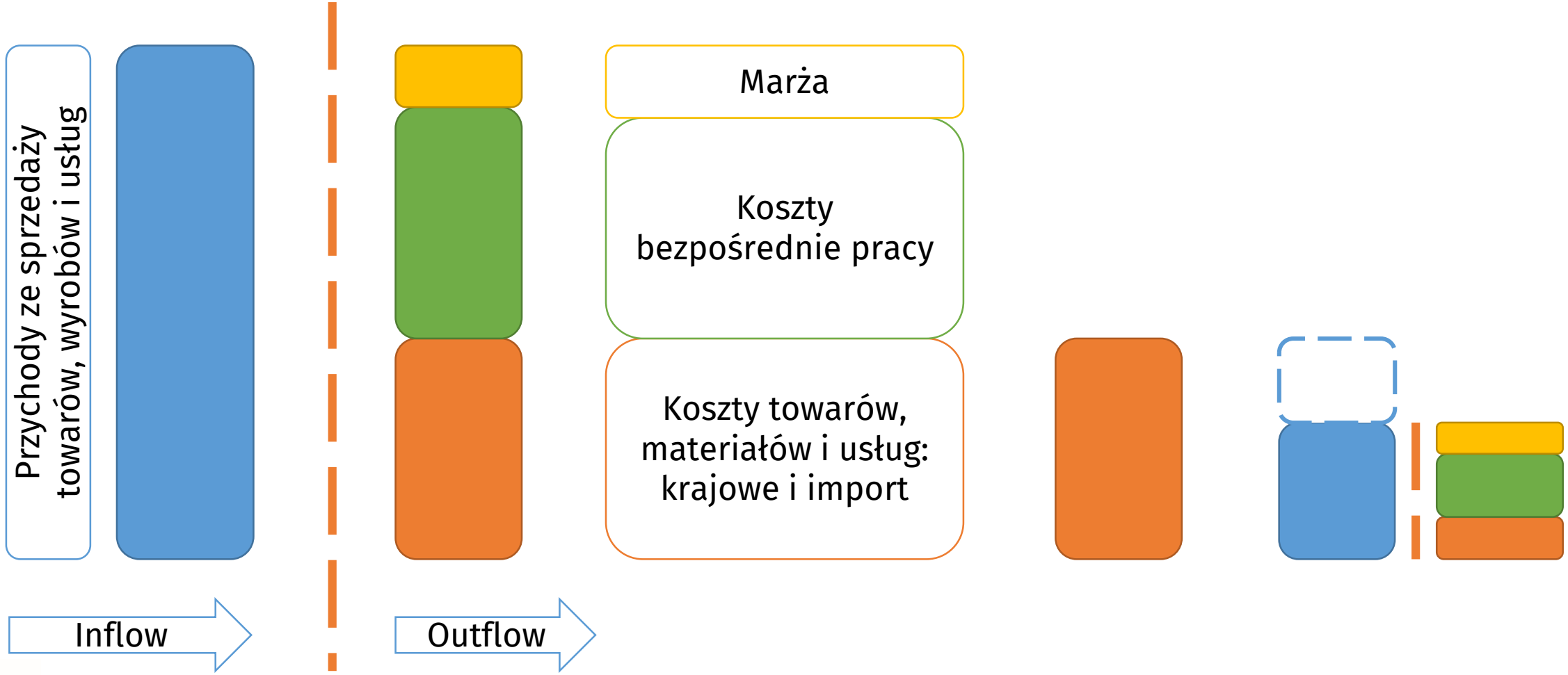

Szybki odczyt Komponentu Krajowego

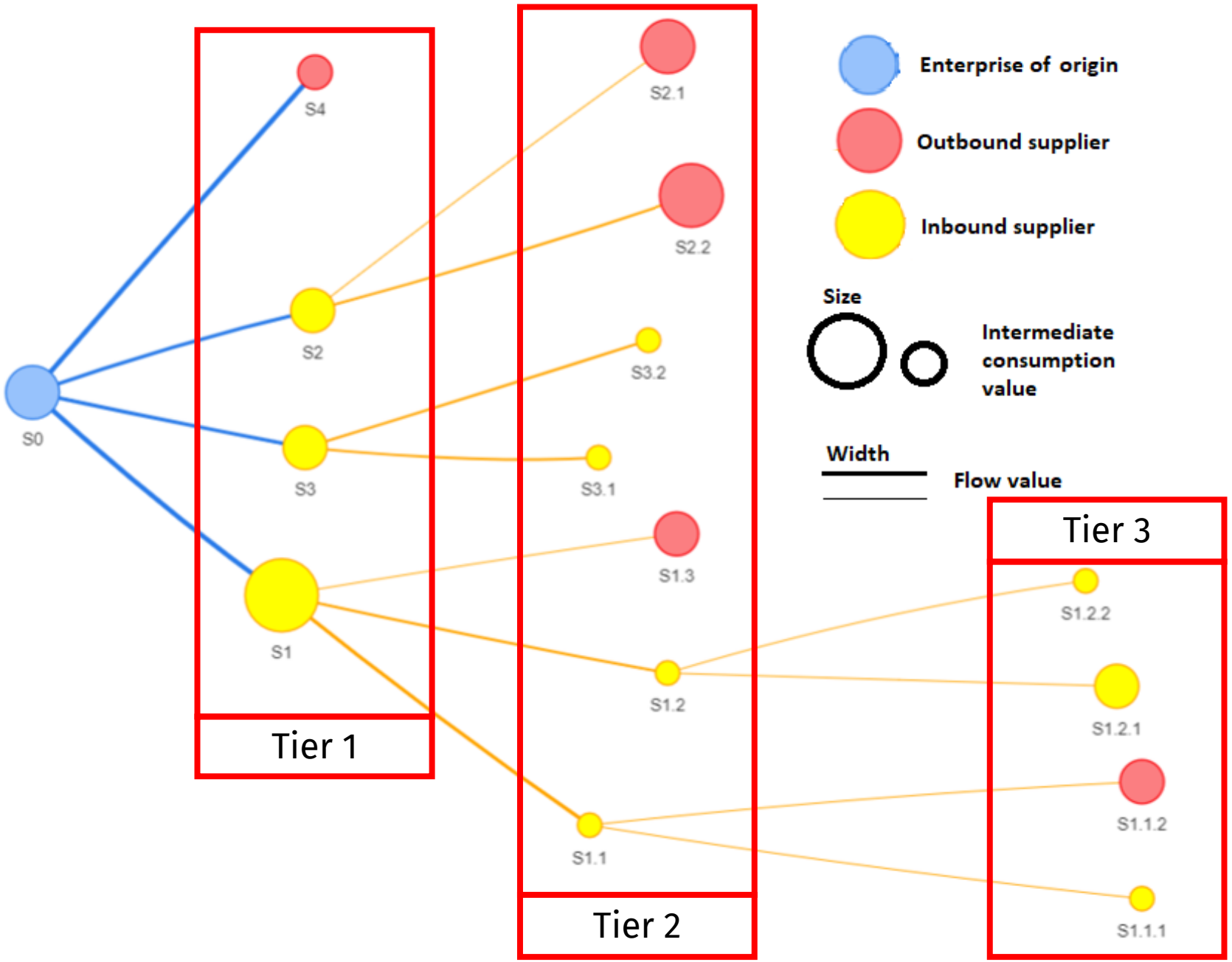

Szybki odczyt Komponentu Krajowego

LCS (Local Content Score) dla przedsiębiorstwa za okres (t_1, t_2) dla łańcucha dostaw głębokości (tier) D oznaczmy przez $LCS(t_1, t_2, D)$.

Jeżeli $D = 1$, to

$$LCS(t_1, t_2, 1) = \frac{\text{przychody TiP} - \text{koszty TiP (nielokalni dostawcy)}}{\text{przychody TiP}}$$

gdzie „TiP” to „towary oraz produkty”.

Jeżeli $D > 1$, to

$$LCS(t_1, t_2, D) = LCS(t_1, t_2, 1)\left(\sum_i \frac{\text{koszty TiP } i - \text{tego lokalnego dostawcy}}{\text{koszty TiP od lokalnych dostawców}} LCS_i(t_1, t_2, D-1)\right)$$

Use case w obszarze energetyki

Firmy o podstawowym pkd 35.12 Wytwarzanie energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych (rok 2025).

Tier	Udział w liczbie przedsiębiorstw [%]	Udział w zakupach VAT [%]
0	0,001	0,031
1	0,428	21,379
2	26,686	78,215
3	81,979	90,739

Local Content Score grupy przedsiębiorstw:

- $LCS(2025,1) = 0{,}9852$
- $LCS(2025,2) = 0{,}9778$
- $LCS(2025,3) = 0{,}9739$

90% firm na tier 1 miało LCS w przedziale $[0{,}7622;0{,}9998]$, na tier 2 $[0{,}9077;0{,}9998]$, na tier 3 $[0{,}6601;1{,}0000]$

Wskaźnik lokalnych zakupów towarów, materiałów i usług (średnia ważona) dla danego tier:

- $LocalPurchases(2025,1) = 0{,}8651$ (CI 90% $[0{,}2677;0{,}9998]$)
- $LocalPurchases(2025,2) = 0{,}9232$ (CI 90% $[0{,}2734;0{,}9994]$)
- $LocalPurchases(2025,3) = 0{,}9129$ (CI 90% $[0{,}2866;1{,}0000]$)

Use case w obszarze energetyki

Firma wygrała zamówienie publiczne na dostawę elementów OZE w 2025.

Local Content Score (bezpośredni)

- $LCS(2024{,}1) = \mathbf{0,99747}$
- $LCS(2025{,}1) = \mathbf{0,92039}$

Wskaźnik lokalnych zakupów towarów, materiałów i usług

- $LocalPurchases(2024{,}1) = \mathbf{0,99349}$
- $LocalPurchases(2025{,}1) = \mathbf{0,79484}$

Kontrahenci

- **220** dostawców z czego **5** zagranicznych (2024)
- **232** dostawców (**128** nowych) z czego **5** zagranicznych (**3** nowych) (2025)

Analiza nowych firm zagranicznych wykazała spójność ich profilu działalności z przedmiotem zamówienia. Nie daje nam to jednak gwarancji, że ci dostawcy są powiązani z przedmiotem zamówienia.

Szybki odczyt Komponentu Krajowego

Podsumowanie:

- Szybki odczyt został zaprojektowany z myślą o pomiarze Komponentu Krajowego **do celów statystycznych** poszczególnych przedsiębiorstw, jak i całych branż dla całej **działalności podstawowej**.
- Poprzez szybki odczyt **nie jesteśmy w stanie mierzyć Komponentu Krajowego dla konkretnego zamówienia publicznego** bądź inwestycji.
- Szybki odczyt jest uzupełnieniem **badania (pilotażowego)** przedsiębiorstw realizowanego przez GUS, które ma na celu pomiar Komponentu Krajowego **na poziomie konkretnych inwestycji**. Bez udziału przedsiębiorstw nie można powiązać danych w JPK VAT z konkretnym projektem.

Dziękuję za uwagę

s.wojcik@stat.gov.pl